

Samenvatting Geschiedenis

INHOUDSOPGAVE:

Aantekeningen	Pagina 2/3
Wat moet je leren	Pagina 3
Wat moet je kennen en kunnen?	Pagina 4/6
Tekst Samenvatting	Pagina 6/8
Begrippen	Pagina 8

Aantekeningen

H1.1 : Achterliggende oorzaken WO I

1. **Bondgenootschappen** → Snel veel landen in Oorlog
2. **Nationalisme** → (=Extreme liefde voor het eigen land) Je eigenland is het beste de rest zijn vijanden.
3. **Militarisme** → Grote invloed van het leger.
4. **Industriële revolutie** → Nieuwe wapens uitgevonden.
5. **Kolonisme** → Koloniën vochten ook mee in Oorlog → Zo werd het een echte Wereldoorlog
6. **Ruzie** → Ruzie tussen Oostenrijk-Hongarije en Rusland over de balkan.
7. **Revanche** → (=Wraak) Frankrijk wilde revanche voor de verloren oorlog van 1870-1871 tegen Duitsland
8. **Angst van Grootbritannië** → GB was bang voor de sterke Duitse oorlogsvloot.

Aanleiding WO I

Moord op de Oostenrijkse Kroonprins **Frans verdinand** in 1914 in Sarajevo door de servische nationaliteit Gravilo Princip

(Sarajevo lag in Bosnië-Herzegovina)

Gevolen WO I

1. **Ondergang van 4 grote rijken.**
Het Duitse rijk, Oostenrijk-Hongarije, Rusland en Turkije
2. **Duitsland krijgt de hoofdschuld van de oorlog.**
3. **Ontstaan van nieuwe landen**
Polen, Tsjechoslowakije, Hongarije en Joegoslavië
4. **De vrede van Versailles: Duitsland zwaar bestraft**
-100 Miljard goudmark als herstelbetaling

- Gebieden en koloniën kwijt
 - Leger van slechts 100 duizend man
5. Duitsland werd een republiek bestuurd door sociaal-democraten → Niet populair.

H1.2 De Dolkstootlegende

-Het idee dat het Duitse leger de Eerste Wereldoorlog had kunnen winnen, maar veranderd werd door de nieuwe Duitse regering.

Klopt de Dolkstootlegende?

-Nee, Het Duitse leger was eind 1918 uitgeput. Het land had geen voedsel en wapens meer om door te vechten.

Wat moet je leren voor de toets?

- Kaartjes blz. 13 (Bron 2)
- Leertekst blz. 12 t/m 13
- Leer de bronnen
- Leer de gemaakte vragen
- Aantekeningen ^
- Begrippen

Wat moet je kennen en kunnen?

Wat waren oorzaken van WO I?

1. Bondgenootschappen
2. Militarisme
3. Nationalisme
4. Koloniën
5. Industriële revolutie
6. Ruzie tussen OH en Rusland over Balkan
7. Frankrijk wilde revanche tegen Duitsland voor de verloren oorlog van 1870-1871
8. Groot-Brittanië bang voor sterke oorlogsvloot van Duitsland

Welke landen hoorden bij de centralen en welke bij de geëllieerden?

Bij de Centralen:

- Oostenrijk-Hongarije
- Duitsland
- Italië

Bij de Geëllieerden?

- Groot-Brittanië
- Rusland
- Frankrijk

Waarom ontwikkelde WO I zich uit tot een loopgravenoorlog?

Duitsland had verwacht om België en Frankrijk snel te verslaan, en hoopte zo dat ze dus niet op twee fronten tegelijk moesten vechten. Dit zat er niet in omdat GB Frankrijk en België ging beschermen. Bovendien mobiliseerden de russen sneller dan verwacht en moest Duitsland toch op twee fronten vechten → Duitse opmars liep vast in België en Noord-Frankrijk kwamen miljoenen soldaten tegenover elkaar te staan in bijna onbeweeglijke linies. Ze gingen niet verschuiven en bleven op hun plek in *loopgraven*.

Hoe klopte propaganda tijdens WO I het nationalisme op?

propaganda

pogingen om medestanders te vinden voor je standpunt vb: deze partij maakt propaganda voor beter onderwijs
Gevonden op <http://www.muiswerk.nl/mowb/?word=propaganda>

Tijdens de oorlog werd het nationalisme weer opgerakeld en uitgebuit. De bevolking moest voor honderd procent achter de oorlog staan, dus werd de vaderlandsliefde versterkt door propaganda. Kranten, bioscoopfilms en dergelijke methoden werden gebruikt om de schuld in de schoenen van de vijandelijke landen te schuiven. De vijanden werden zwart gemaakt en afgeschilderd: de massamedia waren vol van de grote aantallen gesneuvelden bij de vijand. Over de eigen verliezen werd niet of positief gesproken. Er was censuur: de overheid hield toezicht op de pers en niet alles mocht gepubliceerd worden.

Waarom kregen vrouwen een betere positie in de maatschappij door WO I

Om de frontsoldaten te bewapenen en te verzorgen, werd de hele bevolking ingeschakeld. Ipv Economische vrijheid kwam er oorlogseconomie. Daarbij werd er dus ook voor gezorgd dat vrouwen het werk van hun man (die in dienst zat) over te nemen. Daardoor kregen vrouwen een belangrijkere plek in de maatschappij.

Hoe raakten de VS betrokken bij WO I?

Duitsland viel ook met zijn duikboten neutrale landen aan, waaronder dus ook Amerikaanse Koopvaardij schepen. Dit was de aanleiding dat de VS zich in *April 1917* aansloot bij de geëllieerden.

Je moet enkele voorbeelden kunnen uitleggen:

Dat nationalisme bij alle oorzaken een rol speelt:

- Doordat alle landen een grote liefde voor hun eigen land en volk hadden, kwamen er veel antigevoelens voor andere landen en werden andere volken gezien als een bedreiging.

Waarom wordt WO I een totale oorlog genoemd?

- Omdat niet alleen de soldaten maar de hele samenleving ondervond dagelijks de gevolgen.

Hoe speelde veranderde techniek een rol tijdens WO I

- Opkomst veel betere wapens. Machine geweren en kanonnen werden massaal ingezet. Vanaf *1915* werden dodelijke gassen gebruikt en vanaf *1916* ook tanks. Vliegtuigen en Onderzeeërs werden tijdens de oorlog belangrijker. Met deze wapens probeerden generaals legers in bewegingen te krijgen. (Zonder succes, het bleef zich nog steeds afspelen in loopgraven)

Waarom was 1917 een cruciaal jaar in de oorlog?

	Wat gebeured er?	Gevolg voor oorlog?
Januari 1917	Duitsland begon onbeperkte duikboten oorlog en viel ook neutrale landen aan	De verenigde staten sloot zich aan bij de geëllieerden.
Eind 1917	Rusland trekt zich terug (Dus geen tweefrontenoorlog meer)	De Duitsers hadden geen vijanden meer in het oosten

**Naar opdracht 17c uit het werkboek*

Tekstsamenvatting

- Nationalisme heerste veel rond 1900. Kinderen werden opgevoerd met dat ze trots moeten zijn op hun land en de rest zijn vijanden. Er hing verschillende spanningen met dit opgeklopte nationalisme:
 - Frankrijk wilde wraak op Duitsland op de oorlog van 1870-1871
 - Na de overwinning van Frankrijk werden alle losse staatjes van Duitsland samengevoegd tot een eenheidsstaat → Hoofd van Duitsland was de keizer. Duitsland was de machtigste staat van Nederland en wilde dit blijven.
 - Engeland had 17% van het aardoppervlak aan koloniën. Duitsland wilde ook een groot koloniaal rijk en bouwde een enorme vloot die sterker moest zijn dan die van Engeland
 - Oostenrijk-Hongarije bestond uit veel gebieden met verschillende volken en talen. Vanaf 1908 hoorde Bosnië-Herzegovina ook bij OH. Maar de Servische Nationalisten vonden dat het gebied bij Servië hoorde.
 - Op 28 Juni 1914 Frans Ferdinand (Troon opvolger van OH) en zijn vrouw brachten een bezoek aan Sarajevo, de hoofdstad van Bosnië-Herzegovina. Daar werd hij vermoord door een Servische nationalist: Gavrilo Princip.
- Na dat Frans Ferdinand en zijn vrouw vermoord waren gebeurde er de eerste maand niet veel. Maar op 28 Juli 1914 verklaarde OH de oorlog aan Servië. Wilhelm II steunde Oostenrijk en Rusland steunde Servië en mobiliseerde zijn troepen. Hierop verklaarde Duitsland de oorlog aan Rusland. Ook verklaarde Duitsland Frankrijk de oorlog omdat ze na de oorlog van 1870-1871 Frankrijk nog steeds een eng buurland vonden. Duitsland viel volgens plan Frankrijk aan via het neutrale België, de Duitsers vielen 4 Augustus 1914 binnen. Engeland vond dit niet de juiste gang van zaken en verklaarde Duitsland de oorlog en sloot zich aan bij de centralen. Het kostte dus maar een week en een groot deel van de Europese landen waren al met elkaar in oorlog.
- De Duitsers hadden verwacht dat de Russen nog niet klaar waren voor de oorlog en dat ze de Belgen en de Fransen toch snel zouden verslaan, zodat het niet zou verkomen dat ze op twee fronten te gelijk zouden moeten vechten. Maar dat viel zwaar tegen voor de Duitsers; Frankrijk en België hielden stand met steun van de Britten en Rusland mobiliseerde sneller dan verwacht. De Duitsers waren met vol goede moed aan de strijd begonnen. Maar de strijd groeide uit tot een uitputtingsslag. De Duitse opmars liep vast in België en Noord-Frankrijk. Miljoenen soldaten stonden tegenover elkaar in bijna onbeweeglijke linies. Deze bestonden uit loopgraven, prikkeldraadsversperringen, bunkers en tunnels. Het front zou nauwelijks verschuiven. Rusland trok zich eind 1917 terug uit de oorlog. Kwam alsnog ongelukkig uit voor Duitsland want de Britten hadden de Duitse haven geblokkeerd → Duitsland een tekort aan voedsel en grondstoffen. Duitsland startte daarom een onbeperkte duikboten oorlog maar viel ook de schepen van neutrale landen aan zoals 3 schepen van de VS. De VS sloot zich vanaf dat moment (April 1917) ook aan bij de geallieerden. Ondanks dat ze een vijand in het oosten minder hadden, hadden ze nog wel verse Amerikanen voor ze. In November 1918

Waren de Duitsers en hun bondgenoten verslagen en was de oorlog voorbij.

- WO I was een totale oorlog omdat niet alleen de soldaten maar de hele samenleving de dagelijkse gevolgen ondervond.
- Er was veel verandering in techniek. Er waren veel nieuwe wapens. Machinegeweren konden massaal in worden gezet. Vanaf 1915 werden dodelijke gassen gebruikt en vanaf 1916 ook tanks. De vliegtuigen en onderzeeërs werden steeds belangrijker omdat ze hierdoor beweging probeerden te krijgen en gebied te veroveren. Dit viel tegen want de strijd bleef in de loopgraven.
- In de politiek veranderde ook veel; Politici zetten alle middelen in om de bevolking te winnen voor de oorlog. Je werd overal met nationalisme beïnvloed zowel via kranten en radio als school. Het land zou volgens de berichten alles winnen en de vijand zou aan alles schuld hebben.
- Ook waren er veranderingen in de economie: Mannen tussen de 19 en 50 moesten het leger in, alle fabrieken moesten wapens en uniformen gaan produceren. Er kwam dus een oorlogseconomie. Voedsel werd eerlijk verdeeld via distributie en de belastingen gingen omhoog. Vrouwen moesten het werk van hun man overnemen en kregen dus een hogere functie in de maatschappij.

Begrippen

Nationalisme:	Liefde voor eigen land
Eerste wereldoorlog:	Grote oorlog van 1914 tot 1918 die vooral in Europa werd uitgevochten, maar ook soldaten uit koloniën vochten mee; vanaf 1917 ook de VS
De centralen:	De landen die tegen de geallieerden vochten: Duitsland, Oostenrijk-Hongarije en Italië (Tot 1915).
De Geallieerden	De landen die tegen de centralen vochten: Rusland, Frankrijk, Engeland en de VS sinds (1917)
Loopgraven	Linies gevormd door uitgegraven greppels waar soldaten bescherming zochten tegen vijandelijk vuur
Totale oorlog	Een oorlog waar niet alleen de soldaten maar de hele samenleving dagelijks de gevolgen van ondervind.